

DZIEŃ OŚRODKA RADIOWO-TELEWIZYJNEGO

„GŁOS NADZIEI”

Lekcja IV — 24 kwietnia

WIECZNE PRZYMIERZE

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 17 kwietnia

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Wj 3,14; Rdz 17,1-6; 41,45; Dn 1,7; Rdz 15,7-18; 17,1-14; Ap 14,6-7.

TEKST PAMIĘCIOWY: „I ustanowię przymierze moje między mną [Bogiem] a tobą [Abrahamem] i potomkami twoimi po tobie według pokoleń ich jako przymierze wieczne, abym był Bogiem twoim i potomstwa twego po tobie” (Rdz 17,7).

Ilu z nas dobrze pamięta z dzieciństwa, jak złożeni ciężką chorobą, na przykład zapaleniem płuc, leżeliśmy w łóżku, walcząc o wyzdrowienie? W ciągu długich nocy, męczeni gorączką, budziliśmy się z płytkiego snu i widzieliśmy matkę czy ojca siedzących przy łóżku w łagodnym świetle lampy nocnej.

Podobnie w przenośnym sensie Bóg siedział przy łóżku chorej na grzech ludzkości, gdy moralne ciemności pogłębiały się w wiekach po potopie. Aby temu przeciwdziałać, powołał Abrahama i postanowił wywieść z jego potomków lud, któremu powierzy poznanie Boga i Jego plan zbawienia.

Dlatego też Bóg zawarł przymierze z Abrahamem i jego potomkami — przymierze podkreślające bardziej szczegółowo Boży plan zbawienia ludzkości od skutków grzechu. Bóg zatem nie zamierzał zostawić ludzkości bez pomocy w tak wielkiej potrzebie. W tym tygodniu przyjrzymy się kolejnym Jego obietnicom w ramach przymierza.

LEKCJA W SKRÓCIE

Czym jest imię Boga? Co oznacza? Jakie znaczenie miały imiona, których Bóg użył, by przedstawić się Abrahamowi? Jakie to były imiona? Dlaczego Bóg zmienił imię Abrama na Abraham? Dlaczego imiona są ważne? Jakie warunki czy obowiązki wiązały się z przymierzem?

„Potem rzekł do niego: Jam jest Pan, który cię wywiódł z Ur chaldejskiego, aby ci dać tę ziemię w posiadanie” (Rdz 15,7).

Imiona i nazwiska stają się czasami znakami firmowymi. Zostają tak ściśle powiązane w naszym umyśle z pewnymi charakterystycznymi cechami, że gdy słyszymy dane imię i nazwisko, natychmiast przychodzą nam na myśl owe cechy. Jakie cechy charakteru przychodzą ci na myśl, gdy słyszysz na przykład następujące imiona i nazwiska: Albert Einstein, Martin Luther King, Mahatma Gandhi czy Tabita? Każde z tych imion i nazwisk łączy się z pewnymi charakterystycznymi cechami i szlachetnymi dążeniami w jakiejś dziedzinie działalności.

W czasach biblijnych mieszkańcy Bliskiego Wschodu przywiązywali wielką wagę do znaczenia imion. „Hebrajczycy zawsze myśleli o imieniu jako wskazującym albo na osobiste cechy charakteru tego, kto to imię nosi, albo na myśli i emocje nadającego imię czy na charakter okoliczności towarzyszących nadaniu owego imienia”²⁰.

Gdy Bóg zawarł przymierze z Abrahamem, przedstawił się patriarche imieniem Jahwe. Tak więc Rdz 15,7 można dosłownie przetłumaczyć następująco: — „Jam jest Jahwe, który cię wywiódł z...” (PMP).

Imię Jahwe, choć występuje 6828 razy w *Starym Testamencie*, jest w pewnym stopniu otoczone tajemnicą. Wydaje się, że stanowi ono formę hebrajskiego czasownika *hajah* (*być*), a w takim razie mogłoby znaczyć: Przedwieczny, Istniejący, Samoistny, Samowystarczalny czy Wiecznie Żyjący. Boskie cechy uwypuklone przez ten tytuł to samoistość i wierność. Wskazują na Pana jako Żywego Boga — Źródło Życia, w przeciwieństwie do pogańskich bogów, którzy nie istnieją poza wyobraźnią ich czcicieli.

Bóg sam wyjaśnia znaczenie imienia Jahwe w Wj 3,14:

— „Jestem, który jestem”.

To znaczenie wyraża prawdę o bezwarunkowym istnieniu Boga, a jednocześnie wskazuje, że On panuje nad przeszłością, terażniejszością i przyszłością.

Jahwe to także imię własne Boga. Określenie Jahwe jako tego, który wyprowadził Abrahama z Ur, kieruje do ogłoszenia Bożego przymierza z Abrahamem w Rdz 12,1-3. Bóg pragnie, by Abraham poznał Jego imię, gdyż imię to wskazuje na pewne elementy Jego tożsamości, osobowej natury i charakteru, a poznanie ich uczy nas ufać Jego obietnicom (zob. Ps 9,11; 91,14).

Gdy myślisz o imieniu Jahwe lub słyszysz je, jakie skojarzenia odruchowo przychodzą ci na myśl? Czy są to miłość, dobroć i troskliwość, czy raczej groza, surowość i kara? Co przychodzi ci na myśl, gdy słyszysz imię Jezus?

²⁰ *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, t. 1, Hagerstown 1978, s. 523.

„A gdy Abram miał dziewięćdziesiąt dziewięć lat, ukazał się Pan Abramowi i rzekł do niego:

— Jam jest Bóg Wszechmogący, trwaj w społeczności ze mną i bądź doskonały!” (Rdz 17,1).

Jahwe objawił się Abrahamowi już kilka razy wcześniej (zob. Rdz 12,1.7; 13,14; 15,1.7.18). Teraz Jahwe znowu objawia się Abrahamowi: „Ukazał się Pan Abramowi” (Rdz 17,1), przedstawiając się jako Bóg Wszechmogący. Imię to występuje wyłącznie w *Księdze Rodzaju* i *Księdze Hioba*. Hebrajski odpowiednik imienia Bóg Wszechmogący składa się ze słowa El, które w językach semickich znaczy Bóg. Choć dokładne znaczenie drugiego hebrajskiego słowa Szaddaj nie jest zupełnie pewne, tłumaczenie Wszechmogący wydaje się najtrafniejsze (por. Iz 13,6; Jl 1,15). Podstawowy sens użycia tego imienia wydaje się polegać na przeciwstawieniu potęgi i mocy Boga słabości i kruchości ludzi.

Przeczytaj Rdz 17,1-6. Dlaczego Pan pragnął w tym czasie zwrócić uwagę Abrahama na swoją potęgę i moc? Jak to, co przekazał mu Bóg, wymagało, by Abraham uwierzył w tę potęgę i moc? Zwróć uwagę szczególnie na Rdz 17,6.

Dosłowny przekład Rdz 17,1-2.4.6 mógłby brzmieć następująco: *Jahwe ukazał się Abramowi i rzekł:*

— *Jam jest El Szaddaj. Chodź przede mną i bądź doskonały, a ja zawrę moje przymierze między mną a tobą i rozmnożę cię ponad miarę. (...) I staniesz się ojcem mnóstwa narodów. (...) uczynię cię nadzwyczaj płodnym.*

To samo imię występuje także w Rdz 28,3, gdzie Izaak mówi, że El Szaddaj będzie błogosławił Jakuba, uczyni go płodnym i rozmnoży.

Podobna obietnica Ela Szaddaja jest zawarta w Rdz 35,11; 43,14; 49,25. Wersety te wskazują na obfitość daną przez Ela — Boga Mocy i Potęgi, a zarazem Szaddaja — Boga Niewyczerpanego Bogactwa. On jest gotowy obdarzać tym bogactwem tych, którzy szukają Go, przejawiając wiarę i posłuszeństwo.

Mówi się, że róża pod jakąkolwiek inną nazwą pachniałaby równie słodko. Podsuwa to myśl, że imię się nie liczy. Ale jaką pociechę i nadzieję czerpałbyś z imienia Pana, które brzmiałoby: Bóg Słaby, albo: Bóg Chwiejny? Przeczytaj jeszcze raz dzisiejszy tekst przewodni. Zastąp wyrażenie Bóg Wszechmogący jednym z dwóch powyższych wyrażen. Jak wpływałoby to na twoją wiarę i twoje zaufanie do Boga, gdyby On przedstawiał się w ten sposób? Dlaczego imię Boga — El Szaddaj — jest dla nas wielką pociechą?

Choć imiona Boga mają duchowe i teologiczne znaczenie, podobnie ma się rzecz także z imionami ludzi. W starożytności na Bliskim Wschodzie imiona miały zazwyczaj większe znaczenie niż we współczesnej kulturze zachodniej. Dzisiaj nazwanie dziewczynki Marią czy Zuzanną to jedynie sprawa osobistego upodobania. Dla starożytnych Semitów imiona ludzi niosły ze sobą istotny sens. Semickie imiona coś oznaczały — zazwyczaj stanowiły krótkie zdanie wyrażające wdzięczność ze strony rodziców. Na przykład imię Daniel znaczy: *Bóg jest moim sędzią*; imię Joel — *Jahwe jest Bogiem*; a imię Natan — *dar Boga*.

Z uwagi na znaczenie przypisywane imionom, zdarzało się, że imiona niektórych osób były zmieniane na przestrzeni ich życia w wyniku zaistnienia ważnych okoliczności.

Przeczytaj podane wersety. Jakich sytuacji one dotyczą i dlaczego imiona osób zostały zmienione w tych sytuacjach?

1. Rdz 32,28.....
2. Rdz 41,45.....
3. Dn 1,7.....

Nawet dla współcześnie żyjących ludzi nie jest rzeczą trudną zrozumienie wagi tego, jak dana osoba jest nazywana. Wiązą się z tym sprawy delikatnej natury, a czasami nawet bardzo poważne skutki. Jeśli ktoś jest ciągle nazywany *głupim* albo *brzydkim* i jeśli tak jest nazywany przez wiele osób, to prędzej czy później takie przezwisko może wyrzucić wpływ na sposób, w jaki sam siebie postrzega. Podobnie nadawanie ludziom określonych imion czy zmienianie tych imion mogło wywierać wpływ na to, jak osoby te postrzegały siebie i jak później postępowały.

Nie jest trudno zrozumieć, dlaczego Bóg zmienił imię Abram na Abraham. Abram znaczy *wielki ojciec*, a Abraham to *ojciec mnóstwa*. Gdy weźmiemy pod uwagę obietnicę przymierza, w której Bóg powiedział: „Rozmnożę więc ciebie nad miarę i wywiodę z ciebie narody, i królowie pochodzą będą od ciebie” (Rdz 17,6), to taka zmiana imienia ma sens. Być może w ten sposób Bóg chciał pomóc Abrahamowi zaufać obietnicy przymierza, gdyż usłyszawszy ją, Abraham miał 99 lat, a jego żona była bezpłodna i dawno już przekroczyła wiek, w którym mogłaby urodzić dziecko. Krótko mówiąc, Bóg podbudował wiarę Abrahama w Jego obietnicę.

W tych dwóch wersetach przedstawiony jest pierwszy (z trzech) etapów Bożego przymierza z Abrahamem. Bóg przybył do Abrahama, wydał mu polecenie i złożył obietnicę. *Przybycie/zbliżenie się/zwrócenie się* oznacza łaskawe wybranie Abrahama przez Boga jako znaczącej postaci w Bożym przymierzu łaski. *Polecenie/nakaz* wiąże się z próbą/doświadczeniem zupełnego zaufania do Boga (zob. Hbr 11,8). *Obietnica* (zob. Rdz 12,1-3.7), choć dana potomkom Abrahama, ostatecznie obejmuje całą ludzkość (zob. Rdz 12,3; Ga 3,6-9).

Drugi etap Bożego przymierza z Abrahamem jest ukazany w Rdz 15,7-18. W których wersetach znajdujemy elementy występujące także w pierwszym etapie przymierza?

Przyjście Boga do człowieka:

Wezwanie do posłuszeństwa:

Boża obietnica:

W uroczystym obrzędzie towarzyszącym drugiemu etapowi Pan objawił się Abrahamowi i przeszedł między połówkami ofiarnych zwierząt. Zwierzęta te zostały zabite i rozcięte, a następnie ułożone na ziemi tak, by pomiędzy owymi połowami powstało przejście. Ptaki zostały zabite, ale nie były dzielone. Ci, którzy zawierali takie przymierze, przechodzili między połówkami zwierząt, symbolicznie zobowiązując się do posłuszeństwa uzgodnionym warunkom umowy.

Opisz, na czym polegał trzeci i ostatni etap zawarcia przymierza przez Boga z Abrahamem (zob. Rdz 17,1-14).

.....

Znaczenie imienia Abraham podkreśla pragnienie i plan Boga, by zbawić wszystkich ludzi. *Narody* oznaczają tu zarówno Izraelitów, jak i pogan. *Nowy Testament* dowodzi, że prawdziwi dziedzice Abrahama to ci, którzy mają wiarę Abrahama i pokładają ufność w obiecany Zbawicielu (zob. Ga 3,7.29). Tak więc gdy Pan powołał Abrahama, Jego zamierzeniem było zbawić wszystkich ludzi ze wszystkich narodów. Od tamtej pory ten zamiar się nie zmienił.

Przeczytaj Ap 14,6-7, czyli przesłanie pierwszego anioła. Jakie podobieństwa dostrzegasz między tym przesłaniem a przymierzem Boga z Abrahamem? W jakim sensie chodzi w nich o to samo?

„Wybrałem go bowiem, aby nakazał synom swoim i domowi swemu po sobie strzec drogi Pana, aby zachowywali sprawiedliwość i prawo, tak iżby Pan mógł wypełnić względem Abrahama to, co o nim powiedział!” (Rdz 18,19).

Jak zauważyliśmy dotąd, boskie przymierze jest zawsze przymierzem łaski. W jego ramach Bóg dokonuje dla nas tego, czego nigdy nie możemy dokonać sami. Tak samo jest w przymierzu Boga z Abrahamem.

W swojej łasce Bóg wybrał Abrahama jako swoje narzędzie, by uczestniczył w świecie w głoszeniu planu zbawienia. Jednak wypełnienie obietnic przymierza przez Boga było związane z gotowością Abrahama do sprawiedliwego postępowania i posłuszeństwa wobec Boga przez wiarę. Bez posłuszeństwa ze strony Abrahama Bóg nie mógłby się nim posłużyć.

Rdz 18,19 jest jednym z wielu przykładów współdziałania łaski i prawa. Werset ten zaczyna się od łaski: *Wybrałem go*, a potem mówi o posłuszeństwie Abrahama i nauczaniu przez niego posłuszeństwa także jego domowników i współpracowników. Tak więc wydaje się, że wiara i uczynki są ze sobą ściśle powiązane, jako że właściwe uczynki wynikają z wiary (zob. Jk 2,17).

Zwróć uwagę na słowa użyte w ostatniej części Rdz 18,19. Co jest tam napisane o posłuszeństwie Abrahama? Choć posłuszeństwo nie jest środkiem zbawczym, jakie znaczenie nadaje mu ten werset? Czy według tego wersetu przymierze może zostać wypełnione bez posłuszeństwa ze strony człowieka? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Błogosławieństwa przymierza nie mogą zostać zesłane, jeśli ich odbiorcy nie spełnią pewnych warunków. Choć warunki te nie są konieczne do zawarcia przymierza, to jednak mieszczą się w ramach odpowiedzi na nie nacechowanej miłością, wiarą i posłuszeństwem. Są przejawem więzi między ludźmi i Bogiem. Posłuszeństwo jest środkiem, przez który Bóg może wypełnić obietnice przymierza wobec ludzi.

Złamanie przymierza przez nieposłuszeństwo jest niewiernością wobec ustanowionej więzi. Gdy przymierze z Bogiem zostaje złamane, złamaniu ulega nie warunek ustanowienia przymierza, ale warunek jego spełnienia.

Czy na podstawie twojego doświadczenia z Bogiem dostrzegasz, dlaczego posłuszeństwo jest ważne? Czy możesz podać z Biblii i własnego doświadczenia przykłady ilustrujące fakt, iż nieposłuszeństwo uniemożliwia wypełnienie obietnic przymierza? Jakie są to przykłady i jak możemy uniknąć takich sytuacji?

DO DALSZEGO STUDIUM

Tęcza jest znakiem przymierza Boga z Noem. Przeczytaj Rdz 17,10 i odkryj, jaki był znak przymierza Boga z Abrahamem. Obrzezanie „zostało ustanowione, by: 1. Odróżnić potomków Abrahama od pogan (zob. Ef 2,11). 2. Utrwalać pamięć o przymierzu z Jahwe (zob. Rdz 17,11). 3. Przyczyniać się do zachowania moralnej czystości (zob. Pwt 10,16). 4. Przedstawić usprawiedliwienie przez wiarę (zob. Rz 4,11). 5. Obrazować obrzezanie serca (zob. Rz 2,29). 6. Zapowiadać chrześcijański obrzęd chrztu (zob. Kol 2,11-12)”²¹.

Tęcza pozostanie znakiem Bożej obietnicy do końca świata, a znak obrzezania nie. Według apostoła Pawła obrzezanie zostało dane Abrahamowi jako znak usprawiedliwienia, które otrzymał przez wiarę w Boga (zob. Rz 4,11). Jednak przez wieki obrzezanie przyjęło się uważać za znak zbawienia przez posłuszeństwo prawu. W czasach nowotestamentowych znak ten zatracił swój sens. Teraz liczy się wiara w Jezusa Chrystusa prowadząca do posłuszeństwa i przemienionego życia (zob. Ga 5,6; 6,15; 1 Kor 7,18-19)²².

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Podczas pierwszej części nabożeństwa sobotniego omówcie powiązanie wiary i uczynków. Czy można je rozdzielić? Jeśli nie, to dlaczego?

2. „Wielu jest poddawanych próbie, tak samo jak Abraham. Nie słyszą głosu Bożego przemawiającego bezpośrednio z nieba, ale On powołuje ich przez nauki swego Słowa i rządzenia opatrności. Czasem mogą być wezwani, by się wyrzekli swojego zawodu, który obiecuje im sławę i bogactwo, opuścili sympatyczne i korzystne towarzystwo oraz odłączyli się od swych krewnych, by wejść na ścieżkę, która, jak się wydaje, jest ścieżką jedynie samozaparcia, trudności i poświęcenia. Bóg ma dla nich zadanie do wykonania, a łatwe życie oraz wpływ przyjaciół i krewnych powstrzymałyby rozwój właśnie tych cech charakteru, które są niezbędne do jego spełnienia. Pan więc ich wzywa, by wycofali się ze sfery ludzkich wpływów i wsparcia, i prowadzi do tego, by odczuli potrzebę Jego pomocy i polegali jedynie na Nim, aby mógł się im objawić. Kto na wezwanie Opatrności jest gotów zrezygnować ze swych pełnych nadziei planów i wyrzec się rodzinnych związków?”²³ Podczas pierwszej części nabożeństwa sobotniego omówcie współczesne przykłady ludzi, którzy doświadczyli podobnego powołania.

PODSUMOWANIE

Bóg powołał Abrahama do szczególnej więzi z Nim, aby całemu światu objawić plan zbawienia.

²¹ *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, t. 1, Hagerstown 1978, s. 322-323.

²² Przeczytaj także rozdział *Powołanie Abrahama*, w: Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, Warszawa 2018, wyd. 2, s. 81-86; rozdział *Żydzi i poganie*, w: taż, *Krzyż i miecz*, Warszawa 2018, wyd. 2, s. 108-114.

²³ Taż, *Wybrańcy Boga*, s. 83.